

*název a sídlo organizace,
vč. zastoupení*

SMĚRNICE

pro pořádání zimní školy v přírodě s výukou lyžování

(dle zákona č.258/2000 Sb. ve znění zákona č. 264/2006 Sb.)

Univerzálně zpracovaný materiál lze využít pro běžné školy v přírodě, lyžařské výcviky a ostatních zotavovací akce pořádané školou nebo školským zařízením.

I. Legislativní vymezení pojmu - škola v přírodě, lyžařský výcvik nebo zotavovací akce: Zákon č.258/2000 Sb., v platném znění, Metodický pokyn č. j. 37 014/2005 - 25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT

§ 8

Zotavovací akce

- (1) Zotavovací akcí je organizovaný pobyt 30 a více dětí ve věku do 15 ti let na dobu delší než 5 dnů, jehož účelem je posílit zdraví dětí, zvýšit jejich tělesnou zdatnost, popřípadě i získat specifické znalosti nebo dovednosti.
- (2) Osoba, která pořádá zotavovací akci (dále jen „pořádající osoba“), je povinna zajistit její umístění, zásobování vodou a odstraňování odpadků a splaškových vod v souladu s hygienickými požadavky upravenými prováděcím právním předpisem. Pořádající osoba je dále povinna dodržet hygienické požadavky na prostorové a funkční členění staveb a zařízení, jejich vybavení a osvětlení, ubytování, úklid, stravování a režim dne, které upraví prováděcí právní předpis. Prováděcí právní předpis stanoví, které potraviny nesmí pořádající osoba na zotavovací akci podávat ani používat k přípravě pokrmů, ledaže budou splněny podmínky upravené tímto prováděcím právním předpisem. (vyhl. č. 106/2001 Sb. ve znění pozdějších předpisů a vyhl. č. 148/2004 Sb.)
- (3) Pořádající osoba je povinna jeden měsíc před zahájením zotavovací akce ohlásit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví:
 - a) termín a místo jejího konání,
 - b) počet dětí zúčastněných na zotavovací akci,
 - c) způsob jejího zabezpečení pitnou vodou a
 - d) způsob zajištění stravování účastníků zotavovací akce.
- (4) Jako součást ohlášení podle odst. 3 předloží pořádající osoba v případě, že pitná voda není zabezpečena osobami uvedenými v § 3 odst. 2, protokol o kráceném rozboru jakosti pitné vody. Rozsah kráceného rozboru jakosti pitné vody stanoví prováděcí právní předpis. Protokol nesmí být starší než 3 měsíce.
- (5) V pochybnostech, kdo je pořádající osobou, se má za to, že pořádající osobou je osoba, která zotavovací akci podle odst. 3 ohlásila.

§ 9

Podmínky účasti dětí ve škole v přírodě a na zotavovací akci

- (1) Základní škola a předškolní zařízení může na školu v přírodě vyslat jen dítě, které
 - a) je zdravotně způsobilé k účasti na ní a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci,
 - b) nejeví známky akutního onemocnění (například horečky nebo průjmů), a
 - c) ve 14 kalendářních dnech před odjezdem do školy v přírodě nepřišlo do styku s fyzickou osobou nemocnou infekčním onemocněním nebo podezřelou z nákazy ani mu není nařízeno karanténní opatření.
- (2) Pořádající osoba může na zotavovací akci přijmout jen dítě, které splňuje požadavky v odst. 1.
- (3) Zdravotní způsobilost dítěte pro účast na škole v přírodě nebo zotavovací akci posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje. Praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, v posudku dále uvede, zda se dítě podrobilo stanoveným pravidelným očkováním nebo má doklad, že je proti nákaze imunní nebo že se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci. Vzor posudku upraví prováděcí právní předpis. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte má platnost po dobu jednoho roku od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte. Skutečnosti uvedené v odst. 1 písm. b) a c) potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte, toto potvrzení nesmí být starší než jeden den. Posudek o zdravotní způsobilosti dítěte a písemné prohlášení předá zákonný zástupce pořádající osobě, vysílající základní škole nebo předškolnímu zařízení pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a f).
- (4) Základní škola a předškolní zařízení, které vysílají děti na školu v přírodě jsou povinny ohlásit příslušnému orgánu veřejného zdraví jeden měsíc před jejím zahájením údaje v rozsahu podle § 8 odst. 3 a poskytnout mu doklad podle § 8 odst. 4.
- 11) Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 12) Zákon č.94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů.

§ 10

Podmínky účasti fyzických osob činných při škole v přírodě a zotavovací akci

- (1) Fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci jako dozor nebo zdravotník musejí být k této činnosti zdravotně způsobilé.
- (2) Zdravotní způsobilost posuzuje a posudek vydává praktický lékař, který fyzickou osobu registruje. Tento posudek má platnost jeden rok od data vystavení, pokud během této doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti fyzické osoby. Posudek o zdravotní způsobilosti předají fyzické osoby činné při škole v přírodě nebo zotavovací akci, s výjimkou pedagogických; a zdravotnických pracovníků, vysílajícímu předškolnímu zařízení, základní škole nebo pořádající osobě pro účely podle § 11 odst. 1 písm. b) a f).
- (3) Fyzické osoby činné při stravování musí splňovat předpoklady pro výkon činností epidemiologicky závažných (§ 19).
- 11) Zákon č.48/1997 Sb. o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- 13) § 51 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 171/1990 Sb.
- 14) § 53 zákona č. 20/1966 Sb. ve znění zákona č. 584/1991 Sb.

§ 11

Povinnost mateřské a základní škol, které vysílají děti na školu v přírodě, a pořádající osoby § 11a

Za zotavovací akci se považuje i výchovně rekreační tábor pro děti, 10a) a to i v případě, že se ho účastní mladiství. Na pořádání výchovně rekreačních táborů se vztahují podmínky upravené pro pořádání zotavovacích akcí v § 8 až 11. Povinnosti pořádající osoby splní pověřená osoba, která tábor zřídila a není-li taková osoba, splní tyto povinnosti ten, kdo výchovně rekreační tábor pro děti zřídil.

10a) Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

§ 12

Jiné podobné akce pro děti

Při organizovaném pobytu dětí v počtu menším nebo po dobu kratší než stanoví § 8 odst. 1, s výjimkou akcí pořádaných pro děti v poměru rodinném a obdobném, musí osoba, která akci pořádá, zajistit hygienicky nezávadný stav zařízení, zásobování akce pitnou vodou v rozsahu

*název a sídlo organizace,
vč. zastoupení*

stanoveném prováděcím právním předpisem pro zotavovací akce a účast pouze fyzických osob, které splňují podmínky stanovené v § 10 odst. 1 a 3.

§ 13

Vnitřní prostředí staveb a hygienické požadavky na venkovní hrací plochy

(1) Uživatelé staveb zařízení pro výchovu a vzdělávání, vysokých škol, škol v přírodě, staveb pro zotavovací akce, staveb zdravotnických zařízení, ústavů sociální péče, ubytovacích zařízení, staveb pro obchod a pro shromažďování většího počtu osob jsou povinni zajistit, aby vnitřní prostředí pobytových místností¹⁵⁾ v těchto stavbách odpovídalo hygienickým limitům chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů, upravených prováděcími právními předpisy. Tím není dotčena povinnost vlastníka stavby podle zvláštních právních předpisů udržovat stavbu v dobrém stavebním stavu.¹⁶⁾

(2) Provozovatel venkovní hrací plochy určené pro hry dětí je povinen zajistit, aby písek užívaný ke hrám dětí v pískovištích nebyl mikrobiálně, chemicky a parazitárně znečištěn nad hygienické limity upravené prováděcím právním předpisem. Podmínky provozu takové hrací plochy s pískovištěm, režim údržby a způsob zajištění stanovených hygienických limitů upraví provozovatel v provozním řádu.

2005 č. j. 37 014/2005 – 25

Čl. 15

Lyžařský výcvik

(1) Lyžařský výcvik je veden pedagogickými pracovníky, kteří odpovídají za činnost instruktorů. Jejich kvalifikaci si ověří ředitel školy. Práci instruktorů řídí vedoucí kurzu určený ředitelem školy, který též schvaluje plán výcviku. Vedoucí kurzu před odjezdem na lyžařský výcvik upozorní na nutnost seřízení bezpečnostního vázání lyží. Žáci prokáží seřízení bezpečnostního vázání lyží potvrzením servisu, popř. čestným prohlášením zákonných zástupců nebo svým v případě zletilých žáků.

(2) Za řádnou organizační přípravu kurzu odpovídá jeho vedoucí. Zajišťuje vhodný objekt, dopravu, poučení žáků o předpisech a pokynech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Při realizaci kurzu řídí činnost jednotlivých pracovníků, dbá na dodržování stanoveného programu praktické i teoretické části kurzu.

(3) Doporučuje se, aby zákonní zástupci nezletilého žáka a zletilí žáci předložili před odjezdem prohlášení o tom, že je žák zdravý a ve stavu schopném absolvovat lyžařský výcvik.

(4) Před odjezdem na kurz se doporučuje sjednat pojistnou smlouvu s pojišťovnou. (Jednorázové úrazové připojištění žáků, pojištění z odpovědnosti za škodu vzniklou při výkonu povolání.)

(5) Účastníci kurzu jsou povinni dodržovat předpisy a pokyny vedoucí k zajištění bezpečnosti a ochraně zdraví, včetně pravidel bezpečného pohybu na sjezdových a běžeckých tratích. U žáků se při lyžařském výcviku na základě zhodnocení rizik doporučuje používání lyžařských ochranných přileb.

(6) Žáci jsou rozděleni do družstev podle své výkonnosti a zdravotního stavu. Při rozřazení do družstev se nevyžaduje od úplných začátečníků předvedení výkonu, který by byl nad jejich síly, ale zařadí se přímo do družstva. Tato hlediska jsou dodržována i v průběhu výcviku, při výběru místa výcviku, zvláště též na sjezdových tratích a za ztížených podmínek, na zledovatělém povrchu, za snížené viditelnosti a podobně. Družstvo má nejvýše 15 členů, u

žáků se zdravotním postižením se počet snižuje vzhledem k charakteru postižení žáků a dalším okolnostem.³¹⁾

(7) Péči o zdraví účastníků je povinen zajistit vedoucí kurzu nebo instruktor, který má pro tuto práci potřebné předpoklady, znalosti a případně i kvalifikaci. Účastní-li se kurzu více než 30 žáků do 15 let, je potřebné ustanovit zdravotníka; podrobnosti upravuje zvláštní předpis.³²⁾

(8) Zpravidla třetí den lyžařského kurzu se doporučuje z hlediska zdravotního zařadit odpočinkový půlden³³⁾ s aktivním programem a bez lyžařského nebo snowboardového výcviku.

(9) Lanovky a vleky se používají jen pro organizovaný výcvik po řádném poučení o všech pravidlech a bezpečnostních předpisech o jízdě na vlecích a lanovkách. Během pobytu na horách je nutné dodržovat pokyny Horské služby a respektovat výstražné značky. Za nepříznivých podmínek (hustá mlha, sněhová bouře, teplota pod mínus 12 oC apod.) se výcvik a horské výlety omezují, popřípadě nekonají.

(10) Výcvik se provádí v terénu, který odpovídá lyžařské vyspělosti členů družstva. Zvýšená pozornost se věnuje výběru terénu pro začínající lyžaře, zvláště s bezpečným dojezdem.

(11) Při výletu jedou žáci ve skupině v pravidelných odstupech, které se při snížené viditelnosti zkracují až na dotek. Skupina se řídí pokyny vedoucího přesunu (určuje vedoucí kurzu), který jede v čele. V závěru jede vždy zkušený lyžař. V průběhu akce se pravidelně provádí překontrolování počtu účastníků. Totéž se provádí při jejím zakončení. O trase a časovém plánu výletu musí být informován vedoucí kurzu a odpovědný zástupce ubytovacího zařízení.

(12) Uvedené zásady se dodržují přiměřeně i při lyžařském výcviku konaném v hodinách tělesné výchovy v místě nebo blízkosti školy.

(13) Do programu lyžařského kurzu je možno zařadit i výcvik na snowboardu, pokud jsou zároveň dodržována pravidla k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při jízdě na snowboardu. Při organizaci výcviku je nutno dbát na to, aby nedocházelo ke kolizi mezi účastníky obou výcviků.

Podmínky účasti dětí na zotavovací akci

Dítě je zdravotně způsobilé a podrobilo se stanoveným pravidelným očkováním, nebo má doklad, že je proti nákaze imunní, nebo se očkování nemůže podrobit pro trvalou kontraindikaci. Zdravotní způsobilost dítěte posuzuje a posudek vydává praktický lékař pro děti a dorost, který dítě registruje, posudek o zdravotní způsobilosti dítěte trvá jeden rok, pokud během té doby nedošlo ke změně zdravotní způsobilosti dítěte, nejvíe známky akutního onemocnění, ve 14 dnech před odjezdem nepřišlo do styku s infekčním onemocněním nebo osobou podezřelou z nákazy a není mu nařízeno karanténní opatření (potvrzuje v písemném prohlášení zákonný zástupce dítěte, potvrzení nesmí být starší 1 den před zahájením školy v přírodě, lyžařského výcviku a zotavovací akce. Posudek zdravotní způsobilosti a písemné prohlášení předá zákonný zástupce zdravotníkoví akce, popř. osobě pověřené organizací a vedením školy v přírodě, lyžařského výcviku nebo zotavovací akcí.

Podmínky účasti fyzických osob ve škole v přírodě, na lyžařském výcviku nebo zotavovací akci

Osoby vykonávající dozor nebo zdravotní péči musí být k této činnosti zdravotně způsobilé. Zdravotní způsobilost posuzuje a vydává praktický lékař, který fyzickou osobu registruje. Tato povinnost se nevztahuje na zdravotnické a pedagogické pracovníky. Osoby činné při stravování musí splňovat podmínky pro výkon činností epidemiologicky závažných. (tyto osoby musí mít zdravotní průkaz a znalosti nutné k ochraně veřejného zdraví vyhláška č. 490/2000 sb.)

II. Právní předpisy k organizaci a vedení škol v přírodě, lyžařských výcviků a zotavovacích akcí:

- zákon č. 561/2004 Sb., Školský zákon, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 262/2006 Sb., Zákoník práce
- zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 143/1992 Sb., o platu a odměně, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů

- vyhláška č. 106/2001 Sb. o hygienických požadavcích na zotavovací akce pro děti, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních

- č.j. 24 799/93-50 metodický pokyn MŠMT ČR k organizaci lyžařského výcviku žáků
- č.j. 25 861/93-50 metodický pokyn MŠMT ČR k personálnímu zajištění lyžařských zájezdů
- č.j.: 37 014/2005-25 metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy (čl. 15)

III. Úprava vztahů mezi organizátorem (školy v přírodě, lyžařského výcviku nebo zotavovací akce) a ostatními účastníky:

III. a) vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem

(příp. vztah mezi zaměstnavatelem a externími pracovníky)

- pracovní smlouva
- dohoda o provedení práce
- cestovní příkaz k výjezdu na pracovní cestu
- návrh na přiznání mimořádné odměny za splnění mimořádných úkolů

III. b) vztah mezi organizátorem akce a provozovatelem ubytovacího zařízení

- písemná objednávka
- písemná smlouva uzavřená mezi oběma stranami

(upravuje podmínky služeb a jejich oboustranné plnění)

III. c) vztah mezi organizátorem akce a oprávněnou fyzickou nebo právnickou osobou poskytující služby v oblasti dopravy

- písemná objednávka
- písemná smlouva uzavřená mezi oběma stranami

(upravuje podmínky poskytnuté služby)

III. d) vztah mezi organizátorem akce a zákonným zástupcem dítěte

- přihláška zákonných zástupců dítěte
- zařazení dítěte – souhlas zákonných zástupců dítěte se zařazením dítěte na školu v přírodě, vč. souhlasu s poskytnutím nejnnutnějších os. údajů dítěte
- prohlášení zákonných zástupců dítěte o zdravotním stavu dítěte a bezinfekčnosti, souhlas zákonných zástupců s odvozem dítěte na vlastní náklady v případě onemocnění nebo úrazu
- souhlas zákonných zástupců s dopravou tam i zpět
- potvrzení o odborném seřízení lyžařské výzbroje
- prohlášení odpovědnosti za škody (způsobené nezletilým dítětem)
- originál zdravotní karta pojištěnce (dítěte); zapůjčení v termínu školy v přírodě
- doporučení zákonnému zástupci - zřídit úrazové pojištění pro dítě v termínu školy v přírodě, pokud tak již nečiní dlouhodobě

III. e) legislativní, organizační a metodická dokumentace výchovně vzdělávací činnosti zimní školy v přírodě, vč. výuky lyžování

- program zotavovací akce schválený ředitelem školy
- písemné oznámení KHS místa a termínu konání školy v přírodě
- platný průkaz instruktora školního lyžování
- platný průkaz zdravotníka
- metodika lyžování předškolních dětí (zpracovává instruktor lyžování)

IV. Personálně-organizační a dokumentační zabezpečení školy v přírodě, lyžařského výcviku nebo zotavovací akce:

IV. a) výběr kompetentních pracovníků

- pedagogických zaměstnanců

(řídí se pokyny pracovníka pověřeného vedením akce, dbají na bezpečnost a ochranu zdraví všech účastníků, provádějí výchovně vzdělávací činnost v souladu s programem, vykonávají dozor a noční služby dle programu akce, dodržují režim akce vč. řádu ubytovacího zařízení)

- instruktora lyžování

(řídí se pokyny pracovníka pověřeného vedením akce, zpracovává program výuky a metodiku lyžování předškolních dětí, vede výuku lyžování v souladu s tímto programem a metodikou, dbá na bezpečnost a ochranu zdraví při výuce a činnostech s ní souvisejících, dodržuje režim akce vč. řádu ubytovacího zařízení)

- zdravotníka

Zdravotník(ce) je osoba zletilá, tzn. osoba, která dosáhla 18 let věku, s ohledem na náhradu škody ve smyslu § 422 Občanského zákoníku, je to fyzická osoba činná při škole v přírodě nebo zotavovací akci, jako zdravotník musí být k této činnosti zdravotně způsobilá (§10 odst. 1 zák. č. 258/2000 Sb. ve znění zák. 342/2006), za způsobilou se ve smyslu cit. zákona považuje fyzická osoba, která má alespoň úplné střední odborné vzdělání v oborech všeobecná sestra, dětská sestra nebo porodní asistentka, fyzická osoba, která absolvovala kurz první pomoci se zaměřením na zdravotnickou činnost při škole v přírodě nebo zotavovací akci a student lékařství po ukončení třetího ročníku, dále viz zákon č. 20/1966 Sb. ve znění zákona 342/2006 Sb.

*název a sídlo organizace,
vč. zastoupení*

(řídí se vyhláškou č. 106/2001Sb., ve znění vyhlášky 148/2004 Sb.vč. příloh a metodickým pokynem 2005/č. j. 37014 2005-25 k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví ve škole v přírodě, lyžařském výcviku nebo zotavovací akci; vede potřebnou dokumentaci)

(Minimální rozsah vybavení lékárníčky pro školy v přírodě, zotavovací akce-příloha č. 4 k vyhl. č. 106/2001 Sb.)

IV. b) zpracování programu akce

- denní režim vč. doby odpočinku a spánku dětí
- doplňkové činnosti, náhradní činnosti, odpočinkové činnosti
- rozpis dozorových a nočních služeb pracovníků
- zajištění proškolení bezpečnosti a ochrany zdraví dětí i ostatních účastníků – písemný zápis
- seznámení s řádem ubytovacího zařízení

IV.c) vedení dokumentace účastníků

- seznam dětí vč. osobních údajů
- seznam ostatních účastníků vč. osobních údajů
- dokumentace zákonných zástupců dítěte
(viz III.d) vztah mezi poskytovatelem akce a zákonným zástupcem dítěte)

IV. d) vedení evidence a záznamů plateb

- seznam účastníků, vč. plateb na ubytování, stravu a dopravu (hotovostním nebo bezhotovostním stykem, přes účetnictví školy zvlášť děti a zvlášť dospělé osoby)
- seznam účastníků na částku v hotovosti (platba za vleky a ostatní drobné výdaje)

V. Povinnosti organizátora školy v přírodě, lyžařského výcviku nebo zotavovací akce je:

- ✓ *dodržovat právní předpisy při organizaci, vedení dokumentace a vlastním průběhu akce*
- ✓ *dbát na bezpečnost a ochranu zdraví všech účastníků*
- ✓ *prokazatelně vést platební styk mezi zúčastněnými stranami a zúčastněné strany seznámit s vyúčtováním akce*

VI. Organizátor školy v přírodě, lyžařského výcviku nebo zotavovací akce má právo:

- ✓ *vyřadit přihlášeného účastníka (dítě) z účasti, pokud nejsou plněny dokumentační a finanční povinnosti ze strany zákonných zástupců*
- ✓ *pověřit vedením a organizací jiného pracovníka, než je ředitel školy; školského zařízení*
(i při delegování pravomocí však právní odpovědnost za školu v přírodě, lyžařský výcvik nebo zotavovací akci má vždy ředitel školy; školského zařízení)

VII. Formuláře pro pořádání školy v přírodě, lyžařského výcviku nebo zotavovací akce:

- Přihláška zákonných zástupců dítěte na akci
- Zařazení dítěte k účasti na akci
- Prohlášení zákonných zástupců o zdravotním stavu dítěte a bezinfekčnosti
- Souhlas s dopravou na školu v přírodě, lyžařský výcvik nebo zotavovací akci (tam i zpět)
- Potvrzení o odborném seřízení lyžařské výzbroje
- Prohlášení odpovědnosti za škody způsobené nezletilým dítětem
- Smlouva na poskytnuté služby (ubytovací zařízení, dopravce)